

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ผลกระทบของการเปิดเสรีการประกอบธุรกิจค้าปลีกของ
คนต่างด้าวในประเทศไทยและมาตรการทางกฎหมายของไทย
ที่ใช้แก้ปัญหา

ชื่อผู้เขียน : นางสาวอัมพวรรณ มงคลอินทร์

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2545

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ตัณศิริ ประธานกรรมการ
2. อาจารย์ ดร.วิสูตร คูยานนท์

การศึกษาเรื่อง “ผลกระทบของการเปิดเสรีการประกอบธุรกิจค้าปลีกของ
คนต่างด้าวในประเทศไทยและมาตรการทางกฎหมายของไทยที่ใช้แก้ปัญหา” มี
วัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงลักษณะทั่วไปของการค้าปลีก ประวัติความเป็นมาของการ
ประกอบธุรกิจค้าปลีกของคนไทย และของคนต่างด้าวในประเทศไทย ผลกระทบของ
การเปิดเสรีการประกอบธุรกิจค้าปลีกของคนต่างด้าวเพื่อเป็นพื้นฐานในการทำ
ความเข้าใจเบื้องต้น และหามาตรการทางกฎหมายแก้ไขปัญหา

จากการประกอบธุรกิจค้าปลีกในประเทศไทย ในฐานะประเทศผู้รับการลงทุน
(Home Country) กับคนต่างด้าวสัญชาติต่าง ๆ ในฐานะประเทศนักลงทุน (Host
Country) ด้วยคู่กรณีทั้ง 2 ประเทศมีปัจจัยและองค์ประกอบแตกต่างกัน และต่างฝ่าย
ต่างต้องการผลประโยชน์ต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน แต่ผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกไทย
ไม่สามารถแข่งขันกับธุรกิจค้าปลีกของคนต่างด้าวที่เข้ามาลงทุนหรือร่วมลงทุนกับธุรกิจ
ค้าปลีกไทยได้อย่างเสรีและเป็นธรรม เพราะธุรกิจค้าปลีกของคนต่างด้าวมียศภาพสูง
จึงส่งผลกระทบโดยตรงต่อผู้ประกอบธุรกิจค้าปลีกไทย และส่งผลกระทบทั้งด้านเงินลง
ทุนและมาตรการต่าง ๆ ในการทำธุรกิจ ทั้งด้านดี และด้านไม่ดี ทางเศรษฐกิจ การเมือง
และสังคมของไทย

ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่าการที่นักลงทุนต่างด้าวเข้ามาประกอบธุรกิจ หรือร่วมลงทุนกับคนไทยในการประกอบธุรกิจค้าปลีกมีผลกระทบต่าง ๆ เกิดขึ้นนั้น เนื่องจากประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบธุรกิจค้าปลีก เพียงฉบับเดียว คือ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 अनु (14) แต่การประกอบธุรกิจค้าปลีกยังจะต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมายฉบับอื่น ๆ อีก วิทยานิพนธ์นี้จึงได้เสนอแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา โดยการพิจารณาแก้ไขพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 เพื่อให้เกิดความชัดเจนและครอบคลุมมากขึ้น

จากการศึกษาพบว่ามีประเด็นข้อกฎหมายบางประการที่ต้องแก้ไขและปรับปรุงได้แก่

- 1) ปัญหาความหมาย หรือ นิยามคำว่า “คนต่างด้าว”
- 2) ปัญหาเกี่ยวกับความไม่ชัดเจนของคำว่า “การค้าปลีก”
- 3) ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพดานของทุนขั้นต่ำของธุรกิจค้าปลีก
- 4) ปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอน หรือ เงื่อนไขการอนุญาตของคนต่างด้าวที่เข้ามา

ประกอบธุรกิจในประเทศไทย

ด้วยปัญหาของวิกฤตทางเศรษฐกิจที่ประเทศไทยได้รับทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่ที่ดำเนินการโดยคนไทย ไม่สามารถดำรงคงอยู่ได้ จนบางรายต้องปิดกิจการลงในที่สุด เพื่อการแก้ปัญหของธุรกิจค้าปลีก ดังกล่าว กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ได้ดำเนินการร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง พ.ศ.... ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับธุรกิจค้าปลีกโดยเฉพาะ เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2542 มีการสัมมนาระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง พ.ศ.... จนถึงขณะนี้ร่างกฎหมายฉบับนี้ ยังไม่มีผลใช้บังคับ เพราะรัฐบาลมีความเห็นว่าควรจะนำกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีอยู่มาปรับปรุงใช้บังคับไปก่อน

ABSTRACT

TE 164201

Thesis Title : Impacts of the Liberalization of Foreign Retail Sales Business
in Thailand and Legal Measures Undertaken Thailand
to Counter its Adverse

Student's Name : Miss. Ampawan Mongkolin.

Degree Sought : Master of Laws

Academic Year : 2002

Advisory Committee :

1. Assoc.Prof.Prasert Tansiri Chairperson.
2. Dr. Visoot Tuvayanond

The objective of this thesis is to study the overall aspect of retail business, history of retail business in Thailand and impacts of retail business liberalization in Thailand, in order to give basic understanding relating to the subject matter and to regulate legal measures against problems arising from such impacts.

In undertaking retail business in Thailand, the parties to the undertaking; Thailand-as the home country and foreign entities-as the host countries usually have relatively unsimilar factors and considerations, save for the identical ambitions for reciprocal interests of both parties. However, the competitive capability of Thai retail business is far less than that of foreign retail business undertaken in Thailand. Hence, no free and fair competition in this Business. The reason behind this is simply that foreign retail business has relatively high potential to do business, thus, affecting Thai retail business with respect to economic, politic and social aspects.

It is found from the research study that the impacts, mainly, arise from the fact that Thailand merely has one piece of law pertaining to retail business, namely, the Foreign Business Act, B.E. 2542, Clause (14) in Category 3 in particular, but retail

business, in fact, has some other aspects to do with several concerning laws. This study therefore proposes solutions to such problem by revising such Act, in order to satisfy its rationed clarity and widen its covered application.

The legal issues proposed to be revised and reformed are as follow:

- 1) The defined term of “foreigner”
- 2) The obscurity of defined term of “retail business”
- 3) The minimum capital requirement of the retail business
- 4) Governing laws pertaining to procedures or requirements on permission of expatriates; foreigners undertake business in Thailand.

It is Thailand economics crisis that brings about and leads to the inability to continue undertaking of Thai retail businesses, no matter small or large size. A number of them are, eventually, forced to be out of business. As a consequence, in order to deal with the abovementioned pitfall of Thai retail business, the Department of Internal Trade, Ministry of Commerce has, on September 11, 1999, promulgated draft Retail and Wholesale Business Act, B.E. .... (“Draft”), directly governing retail business in particular. In addition to the Draft, the public hearing on the same was held alongside. At present, such draft has not yet been in effect, since the government tends to the adaptation and application of the relevant laws and regulations in existence.